

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА
НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
24 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ**

ХАРКІВ – 2015

технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на відповідальне ставлення до збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності. Своєчасна зміна поглядів, а відтак і поведінки співвітчизників у сфері безпеки праці, у найкоротші строки надасть сучасній Україні ключ до безпеки світового рівня.

Створення системи раціональної превентивної безпеки з метою максимально можливого, економічно обґрунтованого зменшення ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій і мінімізації їх наслідків є одним з принципів цивільного захисту. Отже, перед працівниками служби цивільного захисту суспільство ставить завдання не тільки ліквідувати аварію або наслідки стихійного лиха, але й запобігти або зменшити забруднення і руйнування довкілля у мирний час та в особливий період. А це, у свою чергу, потребує сформованості соціальної відповідальності працівників служби цивільного захисту.

ШЕПЛЯКОВА І.О.

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Аналіз теоретичних підходів до проблеми оцінки сформованості деонтологічної культури фахівців (Р. Вайноли, Г. Караханової, Л. Переймибиди, З. Селімової, С. Хлестової та ін.) уможливив висновок про те, що сформованість компонентів деонтологічної культури соціального педагога (когнітивний, ціннісний, нормативний, поведінковий) у студентів – майбутніх фахівців соціально-педагогічної галузі може бути оцінена за такими критеріями, як-от: когнітивний, мотиваційно-ціннісний, емоційно-вольовий та поведінковий.

При цьому сформованість когнітивного компоненту деонтологічної культури соціального педагога в студентів – майбутніх фахівців – може бути встановлена за такими показниками когнітивного критерію як повнота, системність деонтологічних знань, сприйняття їх на особистісному рівні; ціннісного компоненту – за мотиваційно-ціннісним критерієм сформованості деонтологічної культури на основі виявлення в студентів пізнавальних та соціальних мотивів належної (нормативної) майбутньої професійної поведінки, а також усвідомлення ними значущості опанування деонтологічними знаннями.

Нормативний компонент деонтологічної культури соціального педагога виявляється за такими показниками емоційно-вольового критерія, як: переконаність у необхідності та значущості деонтологічних норм, усвідомлений вибір їх в якості регулятора власної майбутньої професійної поведінки та відповідальне ставлення до вимог професійних зобов'язань, а також рівень розвитку професійно-особистісних якостей, необхідних для здійснення належної (нормативної) професійної поведінки. У свою чергу, поведінковий компонент може бути визначений за поведінковим критерієм на основі виявлення рівня сформованості практичних умінь та навичок здійснення належної (нормативної) професійної поведінки, що характеризується

сформованими способами самостійно приймати відповідальне рішення при виконанні професійно-зорієнтованих завдань, оцінювати їхні наслідки, готовністю визначати необхідні обмеження та реалізовувати відповідну нормативним вимогам поведінку; залученням інших до виконання деонтологічних норм.

Вважаємо, що саме визначені критерії (розкриті через ряд якісних показників) містять вимоги, що відображають специфіку деонтологічної культури соціального педагога, динаміку її формування та розвитку в часі та просторі в студентів – майбутніх соціальних педагогів. А, отже, вони можуть бути використані при оцінці сформованості структурних компонентів деонтологічної культури майбутніх соціальних педагогів.

ШИМАНОВИЧ І.В.

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ДО ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОТРЕБИ В ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИХОВАННІ

Важливою умовою впровадження до практики роботи педагогічного ВНЗ інноваційних (особистісно-орієнтованих) технологій підготовки фахівців, зокрема, шляхів, засобів формування у студентів потреби в професійному самовихованні, є цілеспрямована психолого-педагогічна підготовка викладачів до означеного процесу. Однак спостереження за роботою викладачів педагогічних університетів, результати анкетування, опитування, дослідницьких бесід свідчать про те, що більшість з них не має досвіду стимулювання професійної самовиховної діяльності студентів, достатньою мірою сформованої готовності до формування у майбутніх учителів потреби в професійному самовдосконаленні.

Потреба реформування освіти на гуманістичних засадах усвідомлюється деякими викладачами педагогічного ВНЗ лише на інформативному рівні: вони не сприймають студента як суб'єкта власного розвитку, не розуміють його творчої потреби в самореалізації, не зорієнтовані на діалог-взаємодію зі студентами та власне самозмінювання в процесі педагогічного спілкування. Звідси виникає необхідність системної внутрішньовузівської підготовки викладачів до формування у майбутнього вчителя потреби в професійному самовихованні.

У процесі реалізації цього завдання було організоване спеціальне навчання викладачів педагогічного університету з проблем саморозвитку та особистісного зростання, зокрема, семінар “Самовиховання як фактор професійної підготовки майбутнього вчителя”.

Запропонований семінар має за мету сприяти поступовому усвідомленню викладачем вищої педагогічної школи можливості й необхідності позитивних самозмін особистості, актуалізації тривалого процесу професійно-особистісного самопізнання й зростання з орієнтацією на гуманістичні цінності.

Основними завданнями в роботі з викладачами були розвиток адекватного розуміння педагогом самого себе та корекція самооцінки;